

Haarlemmermeers sportakkoord II

2023-2026

versterken van het fundament

vergroten van het bereik en

vergroten van de zichtbare betekenis van sport en bewegen

gemeente
Haarlemmermeer

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Het Haarlemmermeers sportakkoord II sluit aan op de ambities van de sportvisie Haarlemmermeer met sport en bewegen positief gezond	3
1.2	Van Sportakkoord I naar het Haarlemmermeers sportakkoord II; het goede nemen we mee	3
2.	Situatie Haarlemmermeer	4
2.1	Haarlemmermeer in cijfers	4
2.1.1	Het sport- en beweeggedrag in Haarlemmermeer	4
2.1.2	Groepen die achterblijven in sport- en beweegdeelname	4
2.2	Het sportbeleid van gemeente Haarlemmermeer	5
2.3	Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)	6
3.	Actiethema's Haarlemmermeers sportakkoord II	7
3.1	Sociaal veilige sport	7
3.2	Sportstimulering voor achterblijvende groepen	7
3.3	Vitale Sportaanbieders	8
3.4	Verbinding met GALA	9
4.	Aan de slag	10
5.	Tot slot	11

1. Inleiding

Najaar 2022 is het Hoofdlijnen Sportakkoord II gesloten. Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG)/Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Nederlands Olympisch Comité*Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) en het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS) hebben hun handtekening gezet onder dit plan. De ambities van het Hoofdlijnen Sportakkoord II zijn drieledig. De eerste ambitie richt zich op het verbeteren van de voorwaarden om te kunnen sporten, ook wel het verstevigen van het fundament. Daarnaast is het doel meer mensen aan te spreken/uit te nodigen om te gaan sporten om zo het bereik te vergroten. Tot slot is het doel de betekenis van sport als waarde voor de maatschappij te vergroten. Daarbij wordt voortgebouwd op de ervaringen met Sportakkoord I. Alle gemeenten zijn opgeroepen hun lokale sportakkoorden aan te passen aan de ambities uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II. Met deze herijking van ons lokale sportakkoord geeft Haarlemmermeer gehoor aan deze oproep.

1.1 Het Haarlemmermeers sportakkoord II sluit aan op de ambities van de sportvisie Haarlemmermeer met sport en bewegen positief gezond

Heel Haarlemmermeer duurzaam aan het sporten en bewegen brengen is de ambitie van de sport- en beweegvisie “Haarlemmermeer met sport en bewegen positief gezond”. Deze ambitie wordt uitgewerkt in vier pijlers, te weten: Sterke en toekomstbestendige infrastructuur, een uitnodigende bewegomgeving, sport- en beweegstimulering en sport als middel voor maatschappelijke opgaven. Deze thema’s sluiten goed aan bij de ambities uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II. Dit herijkte lokaal sportakkoord (Haarlemmermeers Sportakkoord II) biedt Haarlemmermeer de kans om de kracht van sport extra te benutten en hiermee ook een positieve bijdrage te leveren aan de doelstellingen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

1.2 Van sportakkoord I naar het Haarlemmermeers sportakkoord II; het goede nemen we mee

In ons sportakkoord I is onder andere ingezet op het versterken vitaliseren van verenigingen. Een veilig sportklimaat was hierin een belangrijk thema. Zo is bijvoorbeeld een Haarlemmermeerse richtlijn voor veilig sportklimaat ontwikkeld. Ook is sport ingezet in de aanpak tegen eenzaamheid. Naast mooie projecten zorgde dit ook voor een goede samenwerking in de uitvoering tussen MeerWaarde (welzijnsorganisatie) en Team Sportservice Haarlemmermeer (uitvoeringsorganisatie sportstimulering). Andere projecten waren gericht op het bevorderen van een beweegvriendelijke omgeving en er was ruimte om innovatieve ideeën te ondersteunen.

Om het sportakkoord te herijken heeft de bestaande kerngroep besloten op te halen welke thema’s er leven bij de Haarlemmermeerse sportverenigingen en maatschappelijke partners. Om gericht bij te dragen aan de drie ambities uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II is aansluiting gezocht bij de inhoudelijke thema’s uit dit nationale sportakkoord.

De verstuurde enquête is 81 keer ingevuld door verenigingen en maatschappelijke partners en hiervan gaven 11 mensen aan verder in het proces betrokken te willen blijven. Met hen is een verdiepende sessie georganiseerd op de inhoudelijke thema’s en zijn ideeën opgehaald om de komende periode mee aan de slag te

gaan. Het kernteam heeft vervolgens de thema’s en ideeën geordend en gegroepeerd.

Het Haarlemmermeers sportakkoord II geeft de gezamenlijke ambities op hoofdlijnen weer. De details worden komende tijd per onderdeel door samenwerking tussen de belangrijkste lokale partners uitgewerkt tot uitvoeringsplannen. Naast de details komen in deze uitvoeringsplannen ook concrete afspraken over het monitoren van de resultaten.

2. Situatie Haarlemmermeer

2.1 Haarlemmermeer in cijfers

Haarlemmermeer is een gemeente met 162.269 inwoners (2023). Het is de verwachting dat het aantal inwoners door woningbouw stijgt naar ongeveer 200.000 inwoners in 2030. Haarlemmermeer is onderdeel van de regio Amstelland-Meerlanden. Deze regio kenmerkt zich op veel onderdelen als een gemiddelde regio. Het is een relatief gezonde regio met een relatief jonge bevolkingsopbouw (concept regiobeeld 2023).

2.1.1 Het sport- en beweggedrag in Haarlemmermeer

De inwoners van de gemeente Haarlemmermeer bewegen redelijk ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Ook lijkt het beweggedrag van inwoners te zijn verbeterd tussen 2014 en 2022.

Hoeveel beweegt Haarlemmermeer?

- 85% van de 4 tot 11-jarigen beweegt meer dan een uur per dag. Dit percentage was 80% in 2018 en 78% in 2014 (Kindermonitor 2022).
- Van de 16 tot 25-jarigen beweegt slechts 26% minimaal 30 minuten per dag. Het gemiddelde voor Nederland is 27% (Gezondheidsmonitor Jong Volwassenen 2022).
- 53% van de volwassen inwoners van de Haarlemmermeer voldoet aan de beweegrichtlijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 50%. In 2016 voldeed 49% van de volwassen inwoners van Haarlemmermeer aan de beweegrichtlijn (Gezondheidsmonitor volwassenen 2020).

Op het gebied van sportdeelname en lidmaatschap van een sportvereniging scoort de gemeente Haarlemmermeer redelijk hoog. Als gevolg van de coronapandemie is het aantal leden wel afgenomen.

Hoeveel sport Haarlemmermeer?

- 79% van de 4 tot 11-jarigen is lid van een vereniging, in 2018 was dit 83% (Kindermonitor 2022).
- Van de 16-25 jaar jarigen sport 75% wekelijks bij een vereniging. 65% geeft aan lid te zijn bij een sportvereniging of sportclub (Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022).
- 55% van de inwoners van gemeente Haarlemmermeer sport wekelijks (2020). Dit is meer dan 51% landelijk (Gezondheidsmonitor volwassenen 2020 Haarlemmermeer).

Bij het meest recente bevolkingsonderzoek Haarlemmermeer (2021) onder 3900 volwassen inwoners kwam naar voren dat individueel sporten (niet bij een sportaanbieder) het meest populair is. 40% van de respondenten doet dit. Daarna volgt sporten bij een commerciële aanbieder (30%) en bij een sportvereniging (17%).

2.1.2 Groepen die achterblijven in sport- en beweegdeelname

In het Haarlemmermeers sportakkoord II focussen we extra op de groepen die qua sport- en beweegdeelname achterblijven. Het is bekend dat er bepaalde groepen zijn waarbij het sport- en beweggedrag achter blijft, zoals: mensen met niet-westerse migratieachtergrond, mensen met een lager opleidingsniveau of huishoudinkomen, mensen met een langdurige aandoening of lichamelijke beperking en mensen met overgewicht (RIVM 2023). In

onderstaande tabel wordt de situatie van een aantal groepen Haarlemmermeerse inwoners geschetst ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

In Haarlemmermeer wonen in verhouding meer mensen met een migratieachtergrond dan in de rest van Nederland. Qua sociaaleconomische status, eenzaamheid, langdurige aandoeningen en ervaren gezondheid scoort Haarlemmermeer beter dan het landelijk gemiddelde.

Kenmerken	Cijfers Haarlemmermeer	Cijfers landelijk
Sociaal Economische Status-WOA (welvaart, opleidingsniveau, arbeidsverleden) (CBS 2019)	0,182	0
Inwoners met migratieachtergrond (CBS kerncijfers wijken en buurten 2019)	27,1%	23,6%
Overgewicht volwassenen (Gezondheidsmonitor volwassenen 2020 Haarlemmermeer)	49%	49%
Eenzaamheid (Gezondheidsmonitor volwassenen 2020 Haarlemmermeer)	46%	47%
Een of meer langdurige aandoeningen (CBS gezondheidsmonitor 2020)	30,5%	32,2%
Ervaren gezondheid als goed volwassenen (gezondheidsmonitor volwassenen 2022)	71%	73%

Tabel 1. Kenmerken en cijfers van groepen die extra aandacht verdienen in Haarlemmermeer.

In dit Haarlemmermeers sportakkoord II focussen we op die gebieden, wijken en doelgroepen waar achterstanden het groots zijn en waar met sport- en beweeginitiatieven de meeste winst te behalen valt. Er wordt een aantal aandachtsgebieden gekozen. We baseren de keuze op data (o.a. gegevens GGD en regiobeeld 2023), de gemeentelijke gebiedsplannen en de kennis en expertise van het netwerk. Om integraal werken te stimuleren en meer impact te hebben sluiten we met dit Haarlemmermeers sportakkoord II zoveel mogelijk aan bij de gebieden, wijken en doelgroepen die in het integrale plan voor het GALA worden gekozen als aandachtsgebied. De selectie van de aandachtsgebieden moet nog plaatsvinden. Daarom is er op dit moment nog geen definitieve keuze gemaakt.

2.2 Het sportbeleid van gemeente Haarlemmermeer

Gemeente Haarlemmermeer gaat voor een sterke en toekomstbestendige sportinfrastructuur Haarlemmermeer breed. Dit betekent dat we sport- en beweegdeelname faciliteren door de aanwezigheid van voldoende, goede en bereikbare sportaccommodaties. In en op deze sportaccommodaties zijn vitale sportaanbieders actief die, voor zoveel mogelijk inwoners, aansprekende activiteiten organiseren.

Doelstellingen die hierbij horen zijn:

- De toegankelijkheid van de sport wordt verbeterd en het aanbod sluit aan op de vraag van (potentiële) sporters;
- Sport wordt sociaal veilig en verantwoord georganiseerd en sportaanbieders worden versterkt zodat ze vitaal en toekomstbestendig zijn.

Ook zet gemeente Haarlemmermeer in op specifieke sport- en beweegstimulering.

Om een sterke basis neer te zetten voor een leven lang bewegen en een gezonde leefstijl willen we dat

zoveel mogelijk kinderen met plezier en op eigen niveau sporten en bewegen. Daarom willen we dat kinderen en jongeren de kans krijgen om een sport naar keuze en op eigen niveau te gaan beoefenen. Specifieke sport- en beweegstimulering is nodig om inwoners die achterblijven in de sport- en beweegdeelname toe te leiden naar een passend sport- en beweegaanbod. Doelstellingen die hierbij horen zijn:

- Kinderen en jongeren maken kennis met een divers sportaanbod en weten wat een gezonde leefstijl is;

- Meer inwoners die achterbleven in de sport- en beweegdeelname zijn gaan sporten/bewegen.

Een derde thema in het sportbeleid is sport als middel voor maatschappelijke opgaven. Sport geeft energie, plezier, inspiratie en zingeving in het dagelijks leven van zij die het beoefenen of volgen, maar levert ook een zichtbare bijdrage aan maatschappelijke doelen zoals het tegengaan van eenzaamheid en kansenongelijkheid of het bevorderen van gezondheid. Een doelstelling die hierbij hoort is:

- In Haarlemmermeer werken sport en zorg- en welzijnsorganisaties samen zodat de kracht van sport wordt benut bij de realisatie van maatschappelijke doelen zoals het preventieve gezondheidsbeleid.

Het is goed om te zien dat de ambities van het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het verstevigen van het fundament, het vergroten van het bereik en het vergroten van de betekenis van sport als waarde voor de maatschappij, zo goed aansluiten op het lokale beleid in Haarlemmermeer.

2.3 Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)

Om bovenstaande doelen te bereiken maken we gebruik van de BRC-regeling. Bij alle activiteiten van de BRC-functionarissen kijken we of deze bijdragen aan zowel de gemeentelijke doelen als de ambities in het Hoofdlijnen Sportakkoord II. Hiervoor zetten we de volgende profielen in:

- buurtsportcoach;
- combinatiefunctie onderwijs;
- clubkadercoach;
- beweegcoach;
- coördinator sport en preventie.

Deze functionarissen werken op drie verschillende niveaus, te weten: uitvoering, verbinding en coördinatie.

3. Actiethema's Haarlemmermeers sportakkoord II

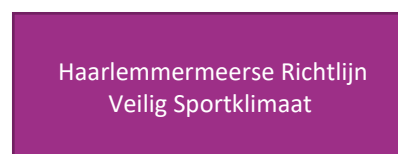
Om bij te dragen aan de drie nationale ambities: verstevigen fundament, vergroten bereik en vergroten van de betekenis van sport voor de maatschappij, is door de kerngroep gekozen om in het Haarlemmermeers sportakkoord II in te zetten op drie actiethema's. Dit zijn:

- 1: sociaal veilige sport;
- 2: sportstimulering voor achterblijvende doelgroepen en
- 3: vitale sportaanbieders.

Binnen elk actiethema zijn doelstellingen geformuleerd waarnaast aangegeven staat hoe het aansluit bij de ambities en de strategische thema's uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II. De toekomstige verdeling van inspanningen en budget voor deze actiethema's kan per uitvoeringsjaar variëren. Figuur 1 en 2 weergeven de ambities en thema's uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II.

Figuur 1. Ambities binnen het Hoofdlijnen Sportakkoord II

Figuur 2. Strategische thema's binnen het Hoofdlijnen Sportakkoord II

3.1 Sociaal veilige sport

Met behulp van het Haarlemmermeers sportakkoord I is een Haarlemmermeerse Richtlijn Veilig Sportklimaat ontwikkeld. Deze ligt in lijn met de basis eisen van het NOC*NSF, aangevuld met extra eisen. Per 1 juni 2023 voldoen 11 sportclubs aan deze richtlijn.

Doelen sociaal veilige sport

- Alle Haarlemmermeerse sportverenigingen voldoen aan de Haarlemmermeerse Richtlijn Veilig Sportklimaat.
- Bij sportaanbieders is een veilig sportklimaat zichtbaar en bespreekbaar. We ondersteunen dit met behulp van advies, materialen of workshops.
- Bij topsport/talensportverenigingen is extra aandacht voor een sociaal veilig sportklimaat.
- De mogelijkheid voor een lokaal meldpunt veilig sportklimaat voor sporters en sportaanbieders is onderzocht.

Ambitie Thema

- 2
- 2
- 2
- 2

3.2 Sportstimulering voor achterblijvende groepen

We stimuleren inwoners die achterblijven in sport- en beweegdeelname om deel te nemen aan sport, bewegen en ontmoeten. Hoofddoelstelling hierbij is: alle inwoners positief gezond. Bij het selecteren van gebieden, wijken en doelgroepen maken we gebruik van beschikbare data en sluiten we zoveel mogelijk aan bij de doelen van ons lokale plan ten behoeve van het GALA. Het sportaanbod zal plaatsvinden op laagdrempelig toegankelijke plekken.

Doelen sportstimulering voor groepen die achterblijven in sportdeelname

Sport(organisaties) en organisaties uit onderwijs, welzijn en zorg weten elkaar beter te vinden, zodat samengewerkt wordt aan doelstellingen vanuit het integrale plan GALA.

Ambitie

Thema

1

De sport- en beweegbehoefte van groepen inwoners met beweegachterstanden in de geselecteerde wijken zijn bekend bij de sportaanbieders. Het aanbod wordt daarop aangepast. Om deze groepen te bereiken is de verbinding met maatschappelijke partners gemaakt.

1

Het sport- en beweegaanbod is toegankelijker (onder andere vindbaar) voor kwetsbare groepen.

1

Meer inwoners die sport en bewegen niet kunnen betalen maken gebruik van gemeentelijke regelingen voor financiële ondersteuning.

1

Sportparken worden op verschillende momenten op de dag en in de week gebruikt;

5

Op PO en VO-scholen is meer aandacht voor sportkennismaking en -stimulering.

4

Topsporters/topsporttalenten worden meer (voor maatschappelijke doelstellingen) ingezet en hun zichtbaarheid wordt vergroot

6

3.3 Vitale Sportaanbieders

Voor vitale sportaanbieders zijn zes onderwerpen van belang, te weten: financiën, leden, kader, beleid, accommodatie en maatschappelijke oriëntatie. Op deze thema's kunnen de verenigingen worden ondersteund door het sportloket van Team Sportservice. De sportaanbieders ervaren dat zij met veel verschillende partijen in contact staan. Soms is dit

de sportbond, soms een (onderwijs)organisatie en soms is dit de gemeente. We streven ernaar om het contact tussen verenigingen en andere partijen beter te stroomlijnen in één Sportloket bij Team Sportservice Haarlemmermeer.

In Haarlemmermeer is er op dit moment niet één sportplatform. Een aantal sporttakken, zoals voetbal, heeft een gezamenlijk overleg in aanwezigheid van de sportbond en een afvaardiging vanuit de gemeente. Jaarlijks wordt er een sportcafé georganiseerd voor alle verenigingen. Doel hiervan is verenigingen te inspireren zichzelf te ontwikkelen en van elkaar te

leren. Ook wordt dan opgehaald wat er leeft bij verenigingen. De komende periode zal, in afstemming met de adviseur lokale sport, worden verkend of en zo ja, hoe er invulling gegeven kan worden aan een sportplatform in de gemeente Haarlemmermeer.

Doelen voor vitale sportaanbieders

Ambitie Thema

Het kader van sportverenigingen is breed opgeleid. Trainers/coaches worden versterkt in minimaal de basisvaardigheden van het trainerschap. Ervaren trainers kunnen doorleren.	🏛️	3, 4
Verenigingsbesturen en ander clubkader zijn ondersteund in het ontwikkelen van hun vaardigheden en competenties.	🏛️	3
Het Haarlemmermeers sportloket waar inwoners, organisaties en sportaanbieders terecht kunnen met al hun vragen over sport en bewegen is verder doorontwikkeld. <ul style="list-style-type: none">• Elke vereniging heeft een eerste aanspreekpunt bij het loket.• De ondersteuning op gebied van financiën, leden, kader, beleid en sociaal veilig sportklimaat wordt altijd vanuit het sportloket georganiseerd.• Het sportloket zal nog duidelijker de schakel zijn om sportaanbieders te verbinden met andere partijen.	🏛️	3
De mogelijkheden voor een sportplatform waar sportaanbieders in contact staan met elkaar en met de gemeente is onderzocht.	🏛️	3

3.4 Verbinding met GALA

Het doel van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is samen te gaan voor een gezonde generatie in 2040. Sport en bewegen levert een bijdrage aan de positieve gezondheid van mensen. Daarom legt de sport- en preventie coördinator vanuit sport de verbinding met gezondheid, preventie en de sociale basis. We stemmen de gebieden/wijken en doelgroepen waar we ons met sport op richten af met de gebieden/wijken en doelgroepen die centraal staan in ons integrale plan ten behoeve van de uitvoering van het GALA.

Vanuit de kerngroep Haarlemmermeers sportakkoord II zien we mogelijke verbindingen tussen sport- en bewegen en de volgende doelgroepen/thema's van het GALA: baby's en peuters (kansrijke start), jongeren (opgroeien in kansrijke omgeving), inwoners met gezondheidsachterstanden (Terugdringen gezondheidsachterstanden), eenzame inwoners (één tegen eenzaamheid), inwoners met overgewicht (aanpak overgewicht en obesitas), inwoners met mentale problematiek (mentale gezondheid), mantelzorgers (mantelzorg), ouderen (valpreventie) en alle inwoners die doorverwezen worden naar leefstijl (Welzijn op recept).

4. Aan de slag

Het Haarlemmermeers sportakkoord II is tot stand gekomen onder regie van het kernteam. De basis hiervoor bestond uit het team dat in de kopgroep zat van het Haarlemmermeers sportakkoord I, te weten coördinator verenigingsondersteuning/sportstimulering Team Sportservice Haarlemmeer, de coördinator van het Topsportloket, adviseur lokale sport, beleidsadviseur van welzijnsstichting MeerWaarde en een beleidsadviseur van de gemeente. Een manager van Sportfondsen Haarlemmeer maakt sinds kort ook deel uit van het kernteam. De nieuwe adviseur lokale sport heeft inmiddels kennisgemaakt en zijn er afspraken gemaakt over wie de opleidingen en trainingen kunnen aanvragen ter ondersteuning van onze lokale verenigingen. De coördinatie van de herijking en de uitvoering vindt plaats door onze coördinator sport en preventie Sian Keil. Zij is te bereiken via het emailadres coördinatortsportenpreventie@teamsportservice.nl

Jaarlijks maken we een uitvoeringsprogramma waar de budgetten worden verdeeld over de verschillende plannen/activiteiten. De uitvoeringsplannen, inclusief verwachte resultaten, zullen ter besluitvorming worden voorgelegd aan het kernteam. Onder regie van een kernteamlid zullen kartrekkers de verschillende uitvoeringsplannen opzetten en coördineren. Organisaties die bij de start van dit plan hebben aangegeven mee te willen denken, worden benaderd. Kartrekkers kunnen kernteamleden zelf zijn, maar ook personen van andere sport- of maatschappelijke organisaties.

Om goed zicht te houden op de opbrengsten van het sportakkoord zal zowel de uitvoering als de resultaten binnen het kernteam worden gemonitord en met de gemeente worden gedeeld. Vanzelfsprekend wordt meegewerkt aan de landelijke monitoring en evaluatie van het Sportakkoord en Brede SPUK 2023-2026.

5. Tot slot

Dit sportakkoord is tot stand gekomen met veel betrokkenheid en enthousiasme van een groot aantal mensen en partijen in Haarlemmermeer. Er is de afgelopen maanden al een mooi begin gemaakt met de doorstart van de samenwerking in de driehoek sport, maatschappelijke organisaties en gemeente. Daarmee staat Haarlemmermeer in de startblokken voor de volgende fase: de fase waarin de diverse partijen met elkaar nader invulling en uitvoering gaan geven aan alle ambitieuze plannen zoals beschreven in dit Haarlemmermeers sportakkoord II. Om op die manier de sport én de verbinding van sport met andere sectoren een krachtige impuls te geven. We hebben er zin en vertrouwen in en werken graag samen aan een gezonde generatie in 2040!

